

1980/81:86

Tisdagen den 24 februari

Kl. 15.00

Förhandlingarna leddes av tredje vice talmannen.

1 § Justerades protokollet för den 16 innevarande månad.

2 § Svar på fråga 1980/81:273 om rätten till grundutbildning för vuxna

Anf. 1 Utbildningsministern JAN-ERIK WIKSTRÖM:

Herr talman! Alexander Chrisopoulos har frågat mig om det är förenligt med svensk invandrar- och minoritetspolitik att utesluta viss etnisk grupp, exempelvis zigenare, från rätten till grundutbildning för vuxna.

Alexander Chrisopoulos uppger i sin fråga att skyldigheten för kommunerna att ordna grundutbildning för vuxna enligt skolöverstyrelsens författningssamling inte skulle gälla zigenare. Enligt den förordning om grundutbildning för vuxna som regeringen har utfärdat undantas två grupper. Det gäller för det första personer som landstingskommunerna skall bereda undervisning enligt lagen angående omsorger om vissa psykiskt utvecklingsstörda, för det andra personer som kan beredas grundutbildning i samband med arbetsmarknadsutbildning eller i arbetsmarknadsstyrelsens mottagningsföreläggningar för flyktingar. Något undantag för exempelvis zigenare görs alltså inte, såvida de inte tillhör någon av dessa grupper. I SÖ:s anvisningar berörs enbart de zigenare som deltar i arbetsmarknadsutbildning.

Anf. 2 ALEXANDER CHRISOPOULOS (vpk):

Herr talman! Jag vill tacka utbildningsministern för svaret.

I min fråga har jag tagit upp ett fall med ett tjugotal zigeniska kvinnor i Tensta och Rinkeby utanför Stockholm, som av olika skäl har blivit förvägrade alfabetiseringsundervisning. Kvinnorna är mellan 20 och 50 år, och de flesta av dem har småbarn. Förslaget till distriktsförlagd alfabetiseringsundervisning kommer ursprungligen från en gruppverksamhet med zigeniska kvinnor som har pågått i anslutning till den sociala servicecentralen i

*Om rätten till
grundutbildning
för vuxna*

området. Gruppen har haft regelbundna träffar, och förutom att man haft kontakter med arbetsförmedlingen har man också fört diskussioner med barn tillsynsavdelningen om möjligheten att få barn tillsynen ordnad i enspråkiga grupper. Diskussioner om utbildning har förts parallellt på de ABF-cirklar i sömnad och matlagning som pågått under våren 1980. Initiativet till en alfabetiseringsundervisning har kommit från kvinnorna själva, och de har tagit aktiv del i planeringen och även skaffat lokal för undervisningen.

Hittills har emellertid utbildningsmyndigheterna visat sig helt oförmögna att ta vara på kvinnornas initiativ. Företrädarna för arbetsmarknadsutbildningen, där man hittills haft ansvaret för utbildning av den zigeniska gruppen, hänvisar till AMU-centret på Liljeholmen. De som företräder den kommunala vuxenundervisningen hänvisar till den formulering i SÖ:s författningssamling som jag nämnt i min fråga.

På grund av gruppens enhetlighet och de zigeniska kvinnornas situation när det gäller traditioner, familjeförhållanden och liknande, är dessa människor förhindrade att anta arbetsmarknadsmyndigheternas erbjudande. Vi ser således ett exempel på att myndigheternas arbetsformer inte är i överensstämmelse med den uppgift som de förväntas ha. För dessa zigeniska kvinnor erbjuds således inget reellt alternativ till fortsatt analfabetism. Och hindret är konflikten mellan myndigheternas arbetsformer och de zigeniska kvinnornas kultur.

Detta ärende har nu bollats fram och tillbaka mellan olika myndigheter i ett halvår, utan att någon anser sig ha skyldighet att se till att något händer.

Den här gången rör det sig om medlemmar av en grupp som målmedvetet samarbetar och dessutom har stöd från de sociala myndigheterna, vilket har gjort det möjligt för dem att göra sig hörda. Det finns anledning att misstänka att liknande händelser utspelas på andra håll i samhället, utan att det kommer till allmän kännedom. Jag vill därför följa upp min fråga med ett par följdfrågor:

Vilka åtgärder kommer regeringen att vidta för att få bort de speciella bestämmelserna i SÖ:s författning angående zigenare? Och vilka åtgärder kommer regeringen att vidta för att åstadkomma en anpassning av myndigheternas arbetsformer och arbetssätt, så att dessa i fortsättningen arbetar med och inte emot olika invandrargrupper och minoriteters kulturella förutsättningar?

Anf. 3 Utbildningsministern JAN-ERIK WIKSTRÖM:

Herr talman! Det är möjligt att skolöverstyrelsens anvisningar kan missförstås om man läser dem med en icke avsedd betoning och om man dessutom låter bli att läsa rubriken. Men det skall man alltså inte göra. Eftersom kommunerna är väl införstådda med vad som står i regeringens förordning borde det inte föreligga något missförstånd. Det finns alltså inte något annat undantag för zigenare när det gäller tillgång till den här utbildningen än det gör för andra kategorier.

Anf. 4 ALEXANDER CHRISOPOULOS (vpk):

Herr talman! I skolöverstyrelsens författningssamling när det gäller grundutbildning för vuxna står följande: Kommuners skyldighet att anordna grundutbildning för vuxna omfattar ej zigenare vilka uppfyller villkoren för att erhålla arbetsmarknadsutbildning.

Jag är naturligtvis medveten om att den speciella bestämmelsen härstammar från uppfattningen att arbetsmarknadsstyrelsen är den enda myndighet som på ett bra sätt kan erbjuda undervisning för zigenare. De speciella villkor som måste uppfyllas för arbetsmarknadsutbildning kan de zigeniska kvinnorna inte uppfylla på grund av familjeförhållanden, kultur och tradition. Det blir därför omöjligt för dem att kunna fullfölja en utbildning på arbetsmarknadscentrum. På så sätt finns det för dessa zigeniska kvinnor inget alternativ till analfabetismen. Denna bestämmelse utgör alltså ett hinder för att man på ett effektivt sätt skall kunna åstadkomma en lösning på dessa kvinnors problem. Alternativet är att dessa kvinnor i fortsättningen kommer att hänvisas till ett ensidigt beroendeförhållande till samhällets insatser.

Jag vill än en gång vädja till utbildningsministern att se över denna bestämmelse och se till att den fyller sitt syfte.

Anf. 5 Utbildningsministern JAN-ERIK WIKSTRÖM:

Herr talman! Den författningssamling som skolöverstyrelsen har utfärdat på detta område disponerar inte regeringen över. Om skolöverstyrelsen bedömer att det finns skäl att göra ett klarläggande på denna punkt har man alla möjligheter till det, också efter dagens debatt.

Anf. 6 ALEXANDER CHRISOPOULOS (vpk):

Herr talman! Men regeringen har ju ansvaret för utbildningen.

3 § Svar på fråga 1980/81:262 om prövningen av visst byggnadsärendes avseende Stora Kopparberg-Bergvik

Anf. 7 Statsrådet GEORG DANELL:

Herr talman! Olle Östrand har frågat industriministern när regeringen tänker ge besked om Stora Kopparberg-Bergviks ansökan om tillstånd enligt 136 a § byggnadslagen att bygga ett bruk för LWC-papper i Sandarne i Söderhamns kommun.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som skall svara på frågan.

Beredningen av ärendet är i sitt slutskede, och regeringen kommer inom kort att ta ställning till Bergvik och Ala AB:s utbyggnadsplaner.

Anf. 8 OLLE ÖSTRAND (s):

Herr talman! Jag vill tacka statsrådet Danell för ett svar som äntligen var positivt.

Jag kan ändå inte undgå att vid detta tillfälle något reagera på frågans

Nr 86

Tisdagen den
24 februari 1981

---

*Om prövningen
av visst byggnads-
ärende avseende
Stora Kopparberg-
Bergvik*

*Om prövningen
av visst byggnads-
ärende avseende
Stora Kopparberg-
Bergvik*

handläggning inom regeringskansliet. Det är i alla fall tre år sedan bolaget lämnade in sin ansökan. 136 a § har kommit till för att regeringen skall pröva tillstånden för och lokaliseringen av industriell verksamhet som har betydelse för energi- och träfiberråvaror. Men man skulle också beakta arbetsmarknads- och regionalpolitiska aspekter. Inget av de hindren har förelegat i detta fall.

I denna kommun har det tills för något år sedan producerats 475 000 ton massa, som mer än väl räcker till för behovet vid de två maskinerna. Dessutom har kommunen svåra arbetsmarknads- och regionalpolitiska problem.

Det får naturligtvis inte vara så, Georg Danell, att regeringen av andra skäl kryper bakom 136 a § och så att säga stoppar angelägen utbyggnad av svensk skogsindustri. Vad vi behöver i det här landet är nämligen en ökad vidareförädling.

Som jag sade har det gått tre år sedan den här ansökan lämnades in. Under den tiden har det enligt uppgift byggts en pappersmaskin för LWC-papper i Finland, en i Tyskland och en i Italien. Marknadstillväxten när det gäller LWC-papper motsvaras av ungefär en halv pappersmaskin per år. Det visar att för varje dag som går utan att någonting händer försvåras Sveriges möjligheter att hänga med på det här området. Sverige hör ju också till de skogsproducerande industriländer som har den lägsta förädlingsgraden när det gäller skogsråvara. Vidare skulle många nya jobb inom det här området kunna skapas, om vi vore litet mer progressiva.

Statsrådet Danell måste hålla med mig om att den här frågan inte har skötts på ett riktigt sätt. Jag skulle slutligen vilja fråga: Är det andra bevekelsegrunder som har styrt regeringens handlande, eftersom det har gått tre år utan att det lämnats något besked?

Anf. 9 Statsrådet GEORG DANELL:

Herr talman! 136 a § byggnadslagen är komplicerad och har i många fall inneburit att det blivit långa handläggningstider, ett faktum som har föranlett mig att se till att det lagts fram förslag till förenkling av lagen. Förslaget syftar till att möjliggöra snabbare beslut, och man försöker att även i en del andra avseenden strömlinjeforma lagen utan att för den skull missa väsentliga bitar i tankarna bakom den. Denna beredning pågår nu i regeringskansliet.

Jag vill dock som upplysning nämna för Olle Östrand att vi när det gäller denna typ av ärenden fr. o. m. 1980 har den lägsta ärendebalansen sedan 1974, alltså under den tid som lagen har tillämpats med träfiberråvaran som prövningsgrund.

Vad gäller det specifika ärendet vill jag säga att vi har haft tre aktuella projekt under de år som gått, nämligen Vallvik, Utansjö och Sandarne, som alla har gällt ungefär samma slags produktion. När regeringen tar ställning till sådana här frågor måste även näringspolitiska bedömningar göras. Jag hänvisar till att Rolf Wirtén i mars 1979 i ett interpellationssvar upplyste Olle Östrand om att sådana skogspolitiska och regionalpolitiska bedömningar måste göras – det gäller också innan man går vidare i beredningen av just

projektet Sandarne. Men, som sagt, svaret på den av Olle Östrand först ställda frågan är att vi inom kort kommer att ge besked även i detta ärende.

Nr 86

Tisdagen den
24 februari 1981

Anf. 10 OLLE ÖSTRAND (s):

Herr talman! Jag är glad över att statsrådet har ambitioner att verkligen skynda på ärenden av det här slaget. Hade sådana ambitioner funnits tidigare, är jag övertygad om att vi haft ett svenskt LWC-bruk i dag. Bolagets mening var ju att när Vannsätters sulfitfabrik i Söderhamn med 220 anställda lades ned, så skulle pappersbruket i Sandarne byggas upp. De som blev friställda skulle under mellantiden utbildas för att kunna flytta över till Sandarne när den första pappersmaskinen blev klar. På grund av det här ärendets handläggning fick inte dessa 220 människor flytta över till Sandarne. De blev i stället arbetslösa, och många av dem har tvingats flytta till andra delar av landet för att få sin utkomst.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län har både 1978 och 1980 kraftigt uttalat att det föreligger behov av en satsning på minst en utvecklingsbar enhet i Söderhamnsområdet, ett område som är starkt beroende av just skogsindustrin.

Det är min förhoppning att regeringen nu omgående effektuerar denna ansökan, så att ett pappersbruksbygge i Söderhamn verkligen kommer i gång.

4 § Svar på fråga 1980/81:265 om den bemannade lotsutkiken på Vinga

Anf. 11 Kommunikationsministern ULF ADELSON:

Herr talman! Kerstin Ekman har, med hänvisning till den träffade överenskommelsen mellan sjöfartsverket och Göteborgs hamn om trafikcentral och lotsning i Göteborg, frågat mig när ett slutligt beslut kan väntas om den nya lotsorganisationens utseende.

Kerstin Ekman har ställt sin fråga med anledning av uppgifter om att den nya organisationen kan medföra en indragning av lotsutkiken på Vinga.

Den överenskommelse som Kerstin Ekman hänvisar till innebär att Göteborgs hamn kommer att bygga upp en central för trafikövervakning, lokaliserad till Majnabbe i Göteborg, och att sjöfartsverket övertar den kommunala hamnlotsningen.

Om riksdagen godkänner överenskommelsen, som redovisas i årets budgetproposition, beräknas den kunna tillämpas från årsskiftet 1981-1982. Enligt sjöfartsverket kommer lotsutkiken på Vinga även fortsättningsvis att vara bemannad.

Anf. 12 KERSTIN EKMAN (fp):

Herr talman! Jag tackar kommunikationsministern för svaret.

Den överenskommelse som kommunikationsministern talar om, vars

---

Om den bemannade lotsutkiken på Vinga

*Om den beman-
nade lotsutkiken
på Vinga*

uppföljning vi hoppas snart kunna genomföra, har ju som målsättning att öka sjösäkerheten till och från Göteborg. Detta är mycket angeläget, eftersom de olyckor som under senare år har inträffat i farlederna har förorsakat stora materiella skador och dess värre också förlust av människoliv.

Lotsplikt skall nu gälla för Göteborgs trafikområde. Det skall bli enhetliga lotspliktsregler, och verksamheten skall skötas av sjöfartsverket genom en lotskår. Den gamla organisationen med skild hamn- och sjölotsning skall tas bort. Alla resurser skall samlas vid den trafikcentral som kommunikationsministern talar om.

Så långt är allt frid och fröjd, men det finns en droppe malört i bägaren. De båtsmän som nu är stationerade vid Vinga skall också, efter vad som framgår om man studerar planerna, finnas vid centralen vid Majnabbe. Vinga upphör att vara fast hamn för lotsbåtarna, men anpassningen av bemanningens storlek till den nya situationen innebär inte att Vinga avbemannas helt. Det är glädjande att få bekräftat att utkiken skall vara kvar. Men verkligheten, som ju är den som vi har att leva med, blir ändå att det kommer att finnas mindre med folk ute på Vinga. Det är naturligtvis detta som oroar dem som av olika anledningar befar området vid Vinga. Som det nu fungerar har man både utkiken, som kan följa verksamheten i området, och folk som snabbt kan vara på plats vid tillbud.

Vi har en stor trafik med fritidsbåtar i området, och vi har först och främst ett stort fiske i gång i området. Detta fiske försiggår i lotsningszonen. Utkik i kombination med båtar-besättning ger oss först och främst snabbhet när det gäller ingripande. Det är inte så länge sedan Olof Hanson från Hönö vid fiske i området kantrade i sin 25 fots båt, vilken sjönk inom fem minuter. Båtarna fanns då vid Vinga, folket fanns där, och ett människoliv räddades.

Vi har väl kommit så långt när det gäller att rätt bedöma värdet av teknisk utrustning att vi kan erkänna att den inte kan klara av alla problem. Det förefaller mig som om den tänkta organisationen har den svagheten att man samlar allt på en plats. I det mycket rationella uppstår i det här fallet en icke rationell del. Detta att människor effektivt kan utnyttjas, om de finns vid Vinga hela tiden, blir delvis en ineffektiv del av organisationen vid Majnabbe.

Jag har samma uppfattning som den som kommunikationsministern framförde, nämligen den att det inte är tal om någon total avbemannning av Vinga. Det blir emellertid en klar försämring i och med att båtarna inte finns inne i hamnen. Det är ju inte säkert att olyckstillbudena behagar uppstå just när hätsmännen befinner sig i området.

Det är därför min förhoppning att sjöfartsverket tar med detta i sina överväganden, och jag hoppas att kommunikationsministern delar min uppfattning.

Anf. 13 Kommunikationsministern ULF ADELSON:

Herr talman! Jag kan helt kort säga att Kerstin Ekman och jag i huvudsak är överens om bedömningen. Äntligen har man lyckats komma överens i Göteborg, man har kommit till skott.

Sedan är det väl så, att mycket vill ha mer. Jag tror att man på ett femtiotal andra fyrplatser i landet skulle vara mycket tacksam, om man hade den bemanning som kommer att finnas på Vinga. Där kommer det att finnas ett par man dygnet runt. Det är dock meningen att en av dem skall kunna sova på natten, om det inte inträffar någonting. Det kommer visserligen att vara mindre folk än i dag på själva ön, men fyren kommer alltid att vara bemannad, med utkik dygnet runt, av utbildat folk. Dessutom kommer ett båtlag att operera i dessa farvatten, mellan Vinga och Majnabbe, i själva Göteborg. Förutom utkik och ytterligare en person på Vinga kommer det alltså att finnas ett båtlag i verksamhet.

Anf. 14 KERSTIN EKMAN (fp):

Herr talman! Det är tydligen i detta fall inte tal om att människorna skall bort, men de skall stationeras på annat ställe än tidigare.

När det gäller en sådan här organisations genomförande tycker jag det finns anledning att ta vara på de speciella erfarenheter som finns hos dem som har sysslat med sådan här verksamhet. Det som ser bra ut i teorin kan ofta visa sig mindre bra i praktiken. Följderna av misstagen blir ju ohyggligt stora när det är sjösäkerhet det är tal om.

5 § Svar på fråga 1980/81:279 om rätten till riksfärdtjänst för synskadad med ledarhund

Anf. 15 Kommunikationsministern ULF ADELSON:

Herr talman! Rolf Sellgren har frågat mig om jag anser att riksfärdtjänsten bör gälla även för synskadade med ledarhund.

Ett treårigt försök med riksfärdtjänst inleddes i maj i fjol. Försöket, som leds av en särskild nämnd, skall ge de erfarenheter som behövs så att man senare kan ta ställning till den framtida verksamheten.

Under försöksperioden bör nämnden, med utgångspunkt i de riktlinjer som riksdagen och regeringen har dragit upp, själv göra de bedömningar som behövs. Någon ansökan om riksfärdtjänst för en synskadad med ledarhund har enligt nämnden ännu inte lämnats in. Men jag vill här göra den kompletteringen, herr talman, att en sådan ansökan, enligt vad jag inhämtat från nämnden, med stor sannolikhet skulle beviljas. Dock är det möjligt att man i stället skulle kunna tänka sig att använda flyg, vilket kan vara ett bättre färdmedel.

Anf. 16 ROLF SELLGREN (fp):

Herr talman! När jag för några minuter sedan fick det skrivna svaret från statsrådet i min hand, var jag klar att säga att det här var ju inget svar på min fråga. Men sedan kom – som litet mos på gröten – ett muntligt tillägg som var betydligt aptitligare.

Det är nämligen så, herr talman, att tanken med riksfärdtjänsten är att ge svårt handikappade möjlighet att resa utanför den egna kommunen, och

*Om rätten till
riksfärdtjänst för
synskadad med
ledarhund*

därmed skall samhället medverka till att bryta isoleringen för dessa. Vi satsar på alla områden på att göra vårt samhälle bättre anpassat till alla kategorier av medborgare och att skapa jämlika möjligheter för alla så långt det är möjligt. Riksfärdtjänsten är en sådan satsning. Men det anmärkningsvärda är att den inte fått en så stor tillslutning, eller låt mig säga utbredning, som man väntat sig. Under första budgetåret förbrukades bara drygt en halv miljon av de 20 miljoner som var anslagna. Det kan då vara något som fattas i själva systemet. Antingen uppfattas reglerna så stränga att man avhåller sig från att söka bidrag eller också har informationen inte nått ut i tillräckligt hög grad för att väcka intresse hos berörda grupper.

När det därför uppstod en fråga om det var möjligt för en synskadad med ledarhund att med riksfärdtjänstens hjälp få åka sovvagn, såg jag det som ett tillfälle för kommunikationsministern att redovisa sin syn på de här frågorna. För jag hoppas verkligen att statsrådet har en positiv syn på möjligheterna att de inskränkningar som annars gäller för de handikappade skall undanröjas och att även en synskadad med ledarhund, när inte någon annan lösning står till buds, skall kunna resa i sovvagn.

Det svar jag har fått är egentligen ett besked om de regler som gäller. Men det allra sista som statsrådet sade, var att en synskadad med ledarhund skall kunna komma i åtnjutande av riksfärdtjänsten, men då lämpligast med flyg. Ja, det är klart att man bör åka med det lämpligaste transportmedlet. Det har sina sidor att åka i en järnvägskupé med hundar, det vet vi, eftersom det innebär risker för allergiker. Men det är inte från alla platser i landet som man kan åka med flyg. Därför kvarstår frågan:

Vad har egentligen statsrådet själv för syn på riksfärdtjänsten och på hur den bör utnyttjas?

Anf. 17 Kommunikationsministern ULF ADELSON:

Herr talman! Jag vet inte om jag nu gör mig skyldig till något som får till följd att konstitutionsutskottet invänder mot vad jag här kommer att säga, men jag säger ändå att jag inte har någon annan uppfattning. Det förefaller mig rätt självklart att om en människa som är blind behöver ha en hund med sig för att kunna resa, så skall han eller hon också få ha det. Och är flyget ett lämpligare kommunikationsmedel, är det naturligtvis mycket bättre att använda det. Vi har ännu så länge, Rolf Sellgren, flyg som går till många orter i Sverige – men vi får väl se vad som händer när flyget försvinner från Bromma.

Jag har alltså ingen annan uppfattning. Jag hoppas att jag härmed inte har lagt mig i nämndens bedömning. Jag har bara givit uttryck för min personliga ståndpunkt, så som frågeställaren har begärt.

6 § Svar på fråga 1980/81:283 om skyltningen av långsamtgående fordon

Nr 86

Tisdagen den
24 februari 1981

---

*Om skyltningen
av långsamtgående
fordon*

Anf. 18 Kommunikationsministern ULF ADELISOHN:

Herr talman! Torkel Lindahl har frågat mig vilka åtgärder jag ämnar vidta för att de tunga remissinstansernas önskemål om högre reflekterande material i LGF-skytarna skall uppfyllas.

Regeringen beslöt den 28 augusti förra året att införa den s. k. LGF-skylten för långsamtgående fordon. Bl. a. jordbrukets organisationer hade önskat detta för att förbättra säkerheten.

Det är trafiksäkerhetsverket som skall utfärda detaljföreskrifter om skylten. Trafiksäkerhetsverket upprättade också ett förslag till föreskrifter som remissbehandlats. Verket har uppställt krav på tygodkännande och därmed tillmötessgått ett önskemål från flera intressenter.

Flera remissinstanser – bl. a. jordbrukets egna organisationer – önskade också att skyltarna skulle ha en bättre reflexförmåga än den som trafiksäkerhetsverket hade föreslagit. Verket gick inte med på detta, bl. a. av kostnadsskäl.

Grundlagsenligt har jag inga möjligheter att påverka trafiksäkerhetsverkets beslut. Däremot kan verkets beslut överklagas till regeringen.

Rent allmänt vill jag säga att önskemål som framförts av dem som praktiskt berörs bör tillgodoses, om inte vitala samhällsintressen talar emot det.

Anf. 19 TORDEL LINDAHL (fp):

Herr talman! Jag vill tacka kommunikationsministern för svaret på min fråga.

Det är helt riktigt som statsrådet påpekar, att han inte får lov att direkt lägga sig i trafiksäkerhetsverkets göranden och låtanden i det här fallet, eftersom normgivningen på området är delegerad till trafiksäkerhetsverket. Men det är ju så att regering och riksdag har ett slutligt ansvar för de föreskrifter som utfärdas. Vi måste alltså vara väldigt nogga med att granska hur underordnade myndigheter sköter sina uppgifter. I detta fall anser jag att trafiksäkerhetsverket har gjort ett misstag.

Statens vägverk, NTF, statens väg- och trafikinstitut, rikspolisstyrelsen och, inte minst, Lantbrukarnas riksförbund, LRF, hör till de tunga remissinstanser som har krävt ett betydligt bättre skydd än det som trafiksäkerhetsverket nu vill godkänna. Att LRF gjort det är intressant, eftersom förbundet representerar dem som kommer att använda sig av dessa skyltar. De vill alltså ha ett bättre skydd, och det är väl rimligt, med tanke på att LGF-skylten kommer att användas. Den kommer att bli sliten, kanske litet repad och smutsig, och då behövs sannerligen hela den reflexförmåga som kan tänkas.

Trafiksäkerhetsverket anför kostnaderna som argument för att behålla en dålig skylt, medan representanterna för dem som skall använda skylten tydligen anser att effekten är viktigare än kostnaderna. Enligt vad jag har inhämtat är merkostnaden ca 2 kr. för en skylt som kostar mellan 45 och 50

Tisdagen den
24 februari 1981

---

*Omflyttning på
föredragningslistan*

kr. Kostnadsargumentet verkar därför inte att hålla särskilt långt. När jag noggrant läst statsrådets svar har jag där tyckt mig ana ett visst missnöje med trafiksäkerhetsverkets agerande. Det är bara att hoppas på ett överklagande, så att regeringen får se över frågan ordentligt.

7 § Föredrogs och hänvisades
Propositionerna
1980/81:97 och 107 till utbildningsutskottet
1980/81:113 till justitieutskottet

*Anmälan av inter-
pellation*

8 § Föredrogs men bordlades åter
Finansutskottets betänkande 1980/81:20
Civilutskottets betänkanden 1980/81:15-19

9 § Omflyttning på föredragningslistan

Anf. 20 TREDJE VICE TAI.MANNEN:

Jag får meddela att på morgondagens föredragningslista uppförs finansutskottets betänkande nr 20 främst bland två gånger bordlagda ärenden.

10 § Anmäldes och bordlades
Proposition
1980/81:95 om ändrat huvudmannaskap för Karolinska sjukhuset, m. m.

11 § Anmälan av interpellation

Anmäldes och bordlades följande interpellation som ingivits till kammarkansliet

den 23 februari

1980/81:102 av *Gunnar Biörck* i Värmdö (m) till statsrådet Elisabet Holm om beredskapen mot epidemier:

Det är en allmän uppfattning såväl inom försvarsmedicinska kretsar som bland den bakteriologiska sakkunskapen i vårt land att *beredskapen* mot omfattande epidemier är undermålig redan i fredstid, som det nu är, och kan förväntas vara än sämre under krigs- och katastrofförhållanden. Man har anledning att befara att denna beredskap med nödvändighet kommer att försämrats ytterligare under den närmaste framtiden. Skälen härtill är flera: avskaffandet av länsläkarorganisationen och decentralisering av epidemiarbetet till distriktsläkarna, som i stort saknar utbildning i epidemibekämpning. Även den nya utbildningen av hälsovårdsinspektörer är i detta hänseende sämre än den tidigare. Yttre miljöskydd har fått dominera på epidemibekämpningens bekostnad.

Under krigs- och katastrofförhållanden ökar epidemiriskerna starkt. Beredskapen på detta område måste i grunden bygga på att den fredsmässiga epidemiberedskapen fungerar pålitligt. Det är därför nödvändigt att distriktsläkare och hälsovårdsinspektörer får en förbättrad utbildning. Även inom försvaret behöver medvetenheten på detta område skärpas.

Som en *tillfällig* lösning på det akuta svaghetstillståndet borde någon väl meriterad länsläkare, som nu kommer att friställas, placeras på den epidemiologiska avdelningen av statens bakteriologiska anstalt med uppgift att biträda vid organisation av den fortsatta utbildningen av olika befattningshavare för civil och militär epidemiberedskap.

Med anledning av det här anförda vill jag utbe mig kammarens tillstånd att fråga statsrådet Elisabet Holm, om hon är i tillfälle att redogöra för sin syn på möjligheterna att snabbt öka den personella beredskapen, för nyckelpersonernas del, i vad det gäller landets civila och militära epidemiförsvaret.

12 § Kammaren åtskildes kl. 15.31.

In fidem

BERTIL BJÖRNSSON

/Solveig Gemert